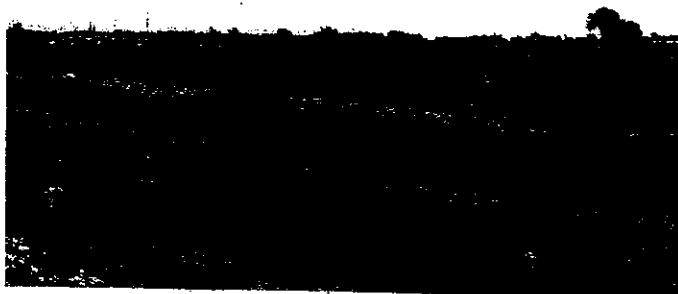

Beoordeling beschermde soorten bestemmingsplan locatie Heeswijkse Kampen fase III, Cuijk

Quick scan in het kader van de Flora- en faunawet

G.F.J. Smit
W. van Gijssel
M. van der Valk

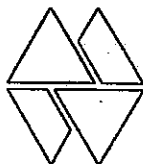
Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu

**Beoordeling beschermde soorten bestemmingsplan locatie Heeswijkse
Kampen fase III, Cuijk**

Quick scan in het kader van de Flora- en faunawet

**G.F.J. Smit
W. van Gijssel
M. van der Valk**

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365, 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 - 512710, Fax 0345 - 519849
e-mail wbb@buwa.nl website: www.buwa.nl

opdrachtgever: Gemeente Cuijk

24 januari 2005
rapport nr. 04-261

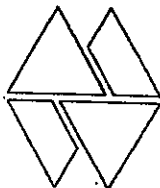
Status uitgave: eindrapport
Rapport nr.: 04-261
Datum uitgave: 24 januari 2005
Titel: Beoordeling beschermde soorten bestemmingsplan locatie Heeswijkse Kampen fase III, Cuijk
Subtitel: Quick scan in het kader van de Flora- en faunawet
Samenstellers:
Samenstellers: drs. G.F.J. Smit
ir. W. van Gijssel
drs. M. van der Valk
Aantal pagina's inclusief bijlagen: 22
Project nr.: 04-287
Projectleider: drs. G.F.J. Smit
Naam en adres opdrachtgever: Gemeente Cuijk
Postbus 10.001, 5430 AD Cuijk
Referentie opdrachtgever: 2314/BW/gb d.d. 30-06-2004
Akkoord voor uitgave: Directeur Bureau Waardenburg bv
drs. A.J.M. Meijer
Paraaf:

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv; opdrachtgever vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Bureau Waardenburg bv / Gemeente Cuijk

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden vervoelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is door CERTIKED gecertificeerd overeenkomstig BRL 9990:2000 / ISO 9001:2000.

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365, 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 - 512710, Fax 0345 - 519849

e-mail wbb@buwa.nl website: www.buwa.nl

Voorwoord

De Gemeente Cuijk is voornemens om op de bestemmingsplan locatie Heeswijkse Kampen fase III te Cuijk woningbouw te realiseren. Hierbij zal rekening gehouden moeten worden met het huidige voorkomen van beschermde soorten in het kader van de Flora- en faunawet. Indien beschermde soorten binnen het plangebied voorkomen, zal voor het uitvoeren van werkzaamheden in het kader van de ingreep ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet moeten worden aangevraagd.

De Gemeente Cuijk heeft Bureau Waardenburg opdracht verstrekt om een *quick scan* in het kader van de Flora- en faunawet uit te voeren.

In de rapportage over deze *quick scan* is uitgegaan van de Algemene Maatregel van bestuur, behelzende een aantal wijziging in de regelgeving rond de Flora- en faunawet, die met ingang van januari 2005 van kracht is.

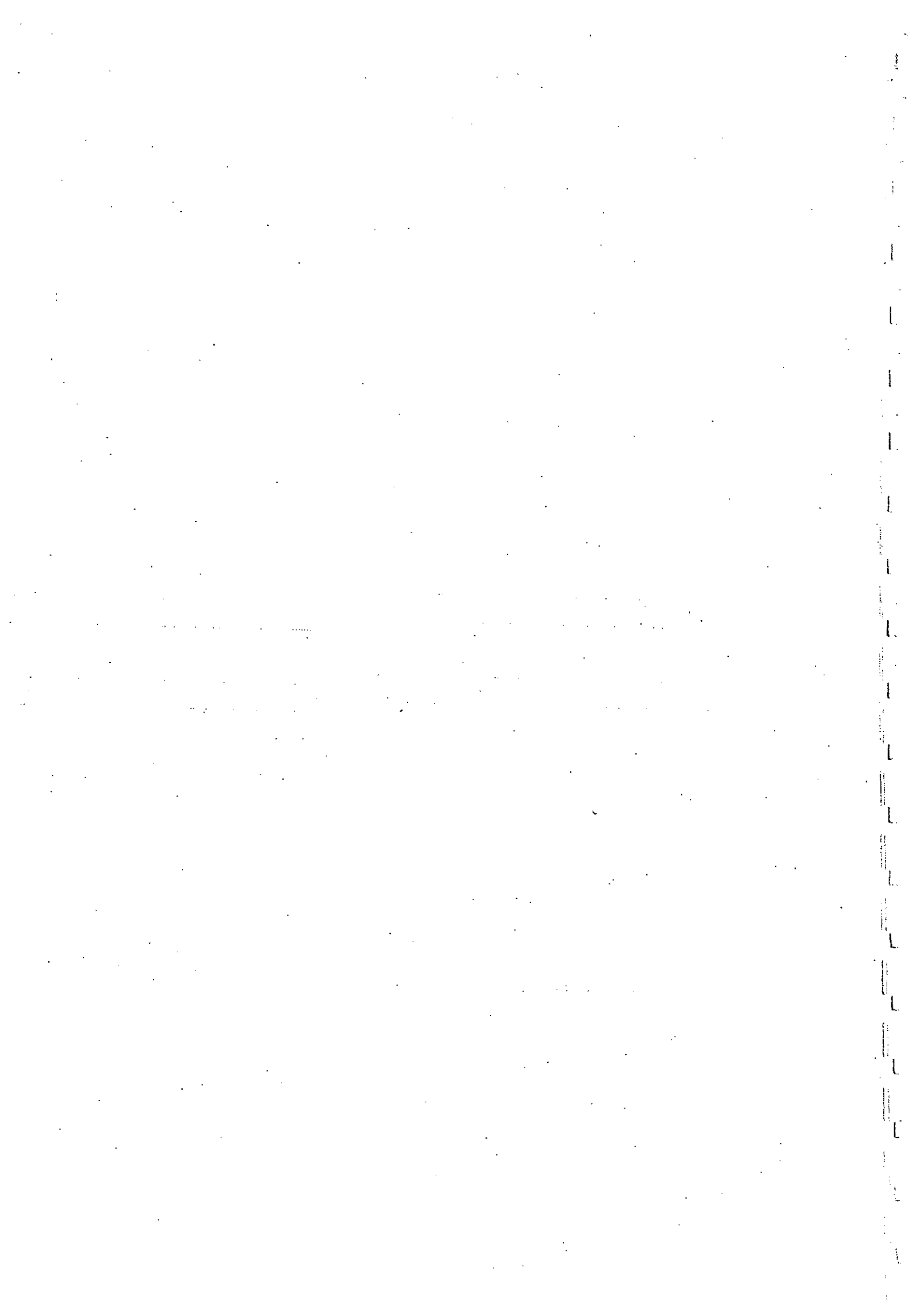
Aan de totstandkoming van dit rapport werkten mee:

G.F.J. Smit	Projectleiding, veldwerk, rapportage
W. van Gijssel	rapportage
M. van der Valk	veldwerk, rapportage

Vanuit de Gemeente Cuijk werd de opdracht begeleid door de mevrouw G. Berkels.

Inhoud

Voorwoord.....	3
Inhoud.....	5
1 Inleiding.....	7
1.1 Aanleiding en doel.....	7
1.2 Aanpak <i>quick scan</i>	7
1.3 Het plangebied.....	8
2 Wettelijk kader.....	9
2.1 Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn.....	9
2.2 Flora- en faunawet.....	10
2.3 Algemene Maatregel van Bestuur.....	11
2.4 Natuurbeschermingswet.....	12
3 Resultaten.....	13
3.1 Bronnenonderzoek.....	13
3.2 Veldonderzoek.....	15
3.3 Effecten van de ingreep.....	16
4 Conclusies en aanbevelingen.....	18
4.1 Conclusies.....	18
4.2 Aanbevelingen.....	19
5 Literatuur.....	20
Bijlage overzicht beschikbare informatie Natuurloket.....	22

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Ten behoeve van de voorgenomen uitbreiding van woningbouw op de bestemmingsplan locatie Heeswijkse Kampen fase III te Cuijk zal rekening moeten worden gehouden met het huidige voorkomen van in het kader van de Flora- en faunawet beschermde soorten. Indien beschermde soorten binnen de plangebieden voorkomen, zal voor het uitvoeren van werkzaamheden in het kader van de ingreep ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet moeten worden aangevraagd.

De voorliggende rapportage beschrijft de resultaten van een *quick scan* van de locatie Heeswijkse Kampen fase III te Cuijk in het kader van de Flora- en faunawet. Deze resultaten kunnen dienst doen bij de onderbouwing van de ontheffingsaanvraag ex artikel 75 in het kader van de Flora- en faunawet.

Het betreft een beoordeling van de huidige aanwezigheid van beschermde soorten planten en dieren in het plangebied en de directe omgeving. Daarnaast zijn de te verwachten effecten van de voorgenomen ingreep op beschermde soorten beoordeeld. De *quick scan* vindt plaats op grond van bronnenonderzoek en een terreinbezoek. De *quick scan* is een momentopname op basis van *best professional judgement* en kan geen uitsluitsel geven over de afwezigheid van soorten.

De *quick scan* betreft geen veldinventarisatie. Een veldinventarisatie omvat meerdere opnamerondes die seizoensgebonden zijn en volgens standaardmethoden worden uitgevoerd.

1.2 Aanpak *quick scan*

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek gaat uit van bestaande en beschikbare gegevens. Voor een actueel overzicht van beschermde soorten die in de regio voorkomen, is het Natuurloket op internet (www.natuurloket.nl) bezocht en zijn diverse verspreidingsatlassen van relevante soortengroepen geraadpleegd (zie literatuurlijst).

Terreinbezoek

Het plangebied is op 7 juli 2004 bezocht. Tijdens dit terreinbezoek is op basis van terreinkenmerken is beoordeeld of het terrein geschikt is voor alle in de regio voorkomende beschermde soorten. Verder is concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten (zicht- en geluidswaarnemingen, sporenonderzoek naar de aanwezigheid van pootafdrukken, nesten, holen, uitwerpselen, haren, etc).

1.3 Het plangebied

Heeswijkse Kampen is het landbouwgebied tussen Cuijk en de A73. Het gebied bestaat uit weilanden, sloten en erven met hoogopgaande beplanting en grenst aan de Karaaienbergse Plassen. In het noordelijk deel van het plangebied is reeds veel grondverzet uitgevoerd en liggen kale open zandige terreinen..

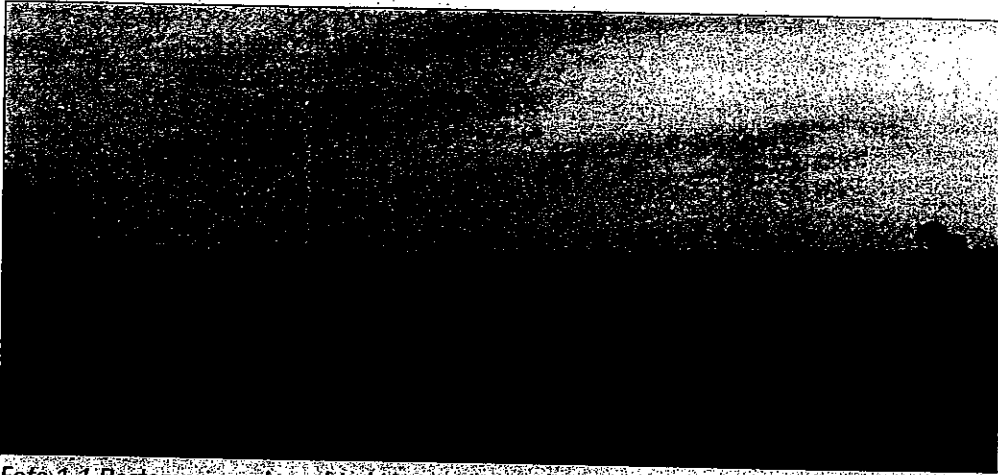

Foto 1.1 Bestemmingsplangebied Heeswijkse Kampen fase III

Figuur 1 Ligging van het plangebied Heeswijkse Kampen.

2 Wettelijk kader

In dit hoofdstuk wordt in het kort het wettelijk kader en de toepassing op ruimtelijke ingrepen beschreven.

De bescherming van natuur in Nederland is vastgelegd in Europese en nationale wetgeving. De belangrijkste Europese wetgevingselementen zijn de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Hierin wordt een onderscheid gemaakt tussen soortenbescherming en gebiedsbescherming. Soortenbescherming en gebiedsbescherming staan grotendeels los van elkaar en hebben ieder hun eigen werking. De soortenbescherming is in Nederland verankerd in de Flora- en faunawet (2002), de gebiedsbescherming in de Natuurbeschermingswet 1998, die na behandeling in de Eerste Kamer in 2005 van kracht zal worden. In het kader van de soortenbescherming wordt een onderscheid gemaakt tussen verbodsbepalingen, waarvan vrijstelling of ontheffing kan worden verkregen, en de zorgplicht, die te allen tijde geldt.

2.1 Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn

De Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn zijn van kracht in alle Europese lidstaten. Beide hebben twee beschermingsstrategieën: het beschermen van leefgebieden en het beschermen van specifieke soorten en habitats.

De Vogelrichtlijn (1979) heeft tot doel de bescherming en het beheer van alle vogels die op het grondgebied van de EU in het wild leven en hun habitats (leefomgeving). Voor een aantal bedreigde soorten en voor een aantal soorten trekvogels zijn in Nederland 44 gebieden als Speciale Beschermingszones aangewezen.

Artikel 5 van de Vogelrichtlijn verplicht de lidstaten onder meer om het vangen, het doden en het opzettelijk verstoren van alle in het wild voorkomende vogelsoorten en de beschadiging of vernieling van nesten en het vernielen, rapen en in bezit hebben van eieren te verbieden. In artikel 9 is aangegeven onder welke voorwaarden hiervan afgeweken mag worden. Deze bepalingen zijn opgenomen in de Flora- en faunawet.

De Habitatrichtlijn (1992) heeft als doel het behoud van de wilde flora en fauna (behalve vogels) in de Europese Unie. Voor habitats genoemd in Bijlage I en soorten genoemd in Bijlage II van de Habitatrichtlijn, moeten lidstaten Speciale BeschermingsZones instellen, om de gunstige staat van instandhouding te garanderen. In dit kader zijn in Nederland aan de Europese Commissie 141 gebieden aangemeld.

Bij ruimtelijke ingrepen is de bescherming in het kader van de Habitatrichtlijn alleen van toepassing indien soorten vermeld op de Bijlage IV binnen het plangebied aanwezig zijn. Ingrepen zijn alleen toegestaan indien de gunstige staat van instandhouding niet wordt bedreigd, er geen alternatieven voor de ingreep zijn en er een groot algemeen belang met de ingreep gemoeid is.

De bescherming van gebieden in het kader van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn is van toepassing indien de ruimtelijke ingreep plaatsvindt binnen een Vogel- of Habitatrichtlijngebied. Ook als de ingreep in de omgeving van een Speciale Beschermingszone plaatsvindt moet de "externe werking" onderzocht worden.

2.2 Flora- en faunawet

De bescherming van dier- en plantensoorten is sinds 1 april 2002 in de Flora- en faunawet geregeld. Het doel van de Flora- en faunawet is het instandhouden en beschermen van in het wild voorkomende planten- en diersoorten. De Flora- en faunawet kent zowel verbodsbepalingen als een zorgplicht.

De verbodsbepalingen zijn gebaseerd op het 'nee, tenzij principe'. Dat betekent dat alle schadelijke handelingen ten aanzien van beschermde planten- en diersoorten in principe verboden zijn. Voor verschillende categorieën soorten en verschillende activiteiten zijn vrijstellingen of ontheffingen van deze verbodsbepalingen mogelijk. Hiervoor gelden verschillende voorwaarden (zie onder).

Naast de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet geldt de zorgplicht ten aanzien van alle in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving (zie kader). De zorgplicht geldt altijd, voor iedereen en in alle gevallen.

Verbodsbepalingen volgens de Flora- en faunawet

Verboden handelingen met betrekking tot beschermde planten:

Artikel 8: Het plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op een andere manier van de groeiplaats verwijderen van planten.

Artikel 13: Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van planten.

Verboden handelingen met betrekking tot beschermde dieren:

Artikel 9: Het doden, verwonden, vangen of bemachtigen van dieren.

Het met het oog van bovenstaande doelen opsporen van dieren.

Artikel 10: Het opzettelijk verontrusten van dieren.

Artikel 11: Het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen, verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren;

Artikel 13: Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van dieren.

Zorgplicht volgens de Flora- en faunawet

artikel 2: 1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.

2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voorzover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

2.3 Algemene Maatregel van Bestuur

De Minister van LNV heeft door middel van een Algemene Maatregel van Bestuur de regelgeving rond de Flora- en faunawet aangepast, zodat de werking van de wet eenvoudiger wordt. Het belangrijkste gevolg is dat de procedures bij ruimtelijke ingrepen en bij bestendig gebruik en beheer aanzienlijk eenvoudiger worden, aangezien voor de meest algemene soorten er een vrijstelling van de verbodsbepalingen komt (voor onder meer ruimtelijke ingrepen en bestendig gebruik en beheer). De interpretatie van een aantal artikelen is, onder meer door het ontbreken van jurisprudentie, nog niet op alle punten geheel helder.

Bij het toepassen van de Flora- en faunawet wordt voortaan een onderscheid gemaakt in drie categorieën van beschermde soorten:

1. De algemene beschermde soorten waarvoor ten aanzien van activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en bestendig gebruik en beheer een vrijstelling zonder nadere voorwaarden geldt. Ontheffing ten behoeve van andere activiteiten kan worden verleend voor het verjagen, verontrusten, verstoren en onopzettelijk doden van deze groep soorten, mits de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. De zorgplicht blijft van kracht.
2. De bedreigde beschermde soorten: voor een aantal soorten planten en dieren geldt een strikter beschermingsregime. Omdat ze in Nederland als bedreigd worden beschouwd.
Vrijstelling geldt als op basis van een goedgekeurde gedragscode wordt gewerkt. Ontheffing kan worden verleend als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.
3. De strikt beschermde soorten: alle vogelsoorten alsmede plant- en diersoorten die vermeld staan in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn of bij Algemene Maatregel van Bestuur zijn aangewezen als bedreigde soorten (genoemd in Bijlage 1 van het betreffende besluit).
Voor verstoring (met wezenlijke invloed) van deze soorten kan geen vrijstelling of ontheffing worden verkregen.
Voor bestendig gebruik en beheer geldt ook voor deze soorten een vrijstelling ten aanzien van de verbodsbepalingen in artikelen 8, 9, 11 en 12, mits men werkt op basis van een door de minister goed gekeurde gedragscode.
Voor het overtreden van verbodsbepalingen bij ruimtelijke ingrepen is altijd een ontheffing op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet noodzakelijk.
Ontheffing kan alleen worden verleend als er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is, er sprake is van een in de wet genoemde reden van openbaar belang en er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Een compensatieplan, waarin wordt aangegeven hoe schade aan een soort wordt voorkomen, dan wel wordt gecompenseerd, is doorgaans vereist.

Daarnaast is er een kleine categorie van zeldzame soorten die op Bijlage II van de Habitatrichtlijn voorkomen, maar niet beschermd zijn op grond van de Flora- en faunawet. Derhalve bestaat er geen noodzaak of mogelijkheid ontheffing aan te vragen

voor ingrepen die deze soorten kunnen beïnvloeden. Deze soorten zijn echter (strikt) beschermd in de Speciale Beschermingszones, die ten behoeve van deze soorten zijn ingesteld. Voor het plegen van ingrepen in zulke gebieden geldt altijd het afwegingskader van de Habitatrichtlijn.

2.4 Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet heeft als doel het beschermen en instandhouden van bijzondere gebieden in Nederland. In de vigerende wet zijn twee categorieën beschermde gebieden te onderscheiden: beschermde natuurmonumenten (particulier eigendom) en staatsnatuurmonumenten (staatseigendom). Handelingen binnen beschermde gebieden die de wezenlijke kenmerken van het gebied aantasten zijn in principe verboden en worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Bij ruimtelijke ingrepen in de nabije omgeving van de beschermde gebieden moet worden bepaald in hoeverre de externe werking van de ingreep een effect heeft op het beschermde gebied. In de loop van 2005 zal de bescherming van Speciale Beschermingszones in het kader van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet worden verankerd.

3 Resultaten

3.1 Bronnenonderzoek

Beschermde gebieden

Locatie Heeswijkse Kampen fase III is of maakt geen deel uit van een Speciale Beschermingszone. In de omgeving liggen geen Speciale Beschermingszones die zijn aangewezen of aangemeld in het kader van de Vogel- en/of Habitatrichtlijn noch beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet of andere gebieden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur.

Beschermde soorten in de regio

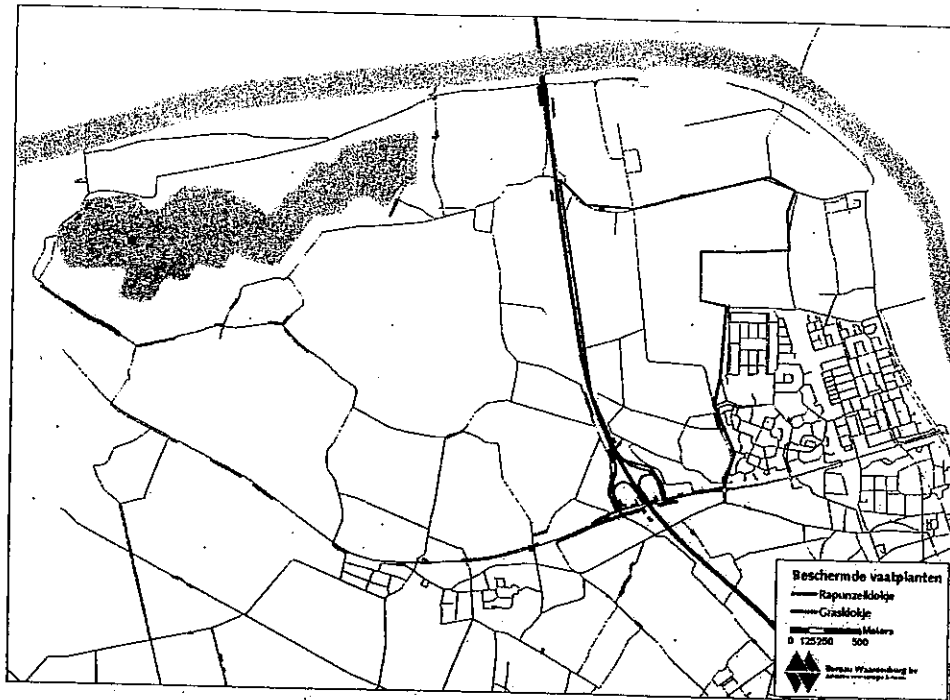
Locatie Heeswijkse Kampen fase III ligt binnen vier kilometerhokken. Een eerste indruk van mogelijk aanwezige beschermde soorten geeft het Natuurloket (www.natuurloket.nl) zie bijlage 1). Over de kilometerhokken waarin het plangebied ligt zijn weinig gegevens beschikbaar. De vaatplanten en broed- en watervogels zijn redelijk tot goed onderzocht. Er zijn twee beschermde plantensoorten bekend het grasklokje en het rapunzelklokje, beide vooral in wegbermen (gegevens Provincie Noord-Brabant, zie kaart 1).

Van watervogels worden per kilometerhok 59 soorten vermeld. Dit zal samenhangen met de Kraaijenbergse Plassen waar het plangebied deel van uitmaakt. Het plangebied heeft daarmee een belangrijke betekenis voor watervogels. De Kraaijenbergse Plassen en omgeving vormen met de graslandgebieden ten westen van Cuijk een belangrijke overwinteringsplaats voor kleine zwanen, kolganzen en (beide soorten) rietganzen (Hendriks *et al.*, 2001). Naarmate de winters strenger zijn naarmate de aantallen vogels groter zijn.

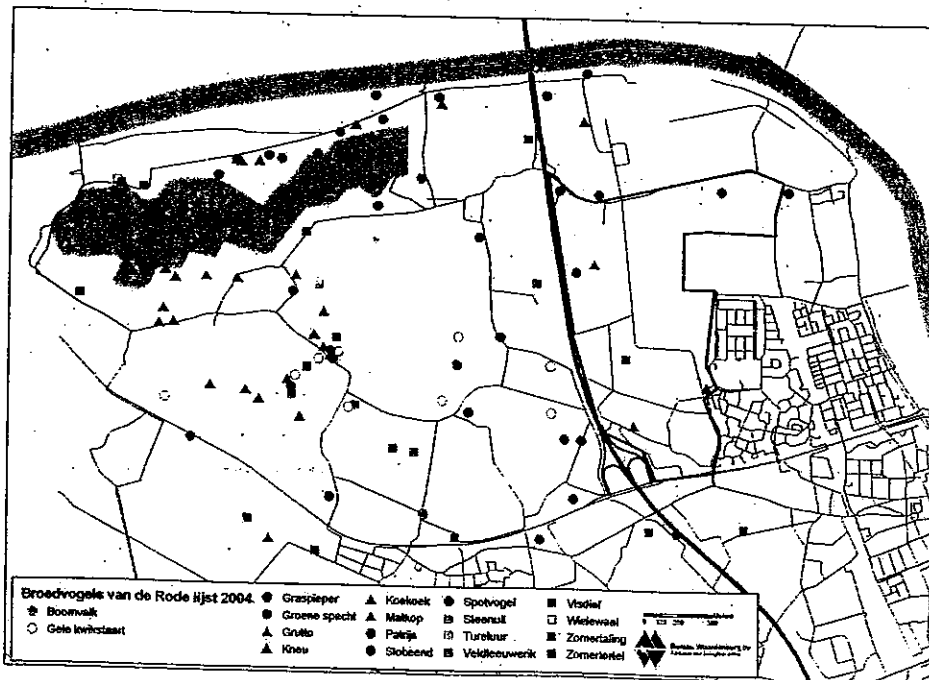
Broedvogels zijn in een deel van het plangebied goed onderzocht. Het aantal soorten broedvogels bedraagt 33 tot 45 soorten per kilometerhok. Een beschrijving van de broedvogels in het Land van Cuijk geeft (Hendriks *et al.*, 2001), die kunnen worden aangevuld met gegevens van de Provincie Noord-Brabant (zie kaart 2). Het gebied is belangrijk voor de struweelvogels grasmus en in mindere mate patrijs. De volgende soorten van de Rode Lijst 2004 kwamen voor: grutto, patrijs, koekoek, veldleeuwerik, spotvogel en kneu.

Amfibieën zijn goed onderzocht in kilometerhok x:187 / y:417. Dit betreft het gebied ten westen van Katwijk. Er zijn maximaal zes beschermde soorten bekend. Langs de spoordijk liggen poelen waarin meerdere soorten amfibieën voorkomen, waaronder kamsalamander. Deze vindplaatsen liggen buiten het plangebied. Het plangebied bestaat in dit kilometerhok uit de Kraaijenbergse Plassen en hun oevers. Het grootschalige open water en de kale oevers zijn ongeschikt voor voortplanting van amfibieën.

Andere soortengroepen zijn in het plangebied slecht onderzocht. Van de das zijn geen recent bewoonde burchten uit het plangebied bekend (Geraeds *et al.*, 2003) Het plangebied ligt geïsoleerd door bebouwing, de plassen en de A73. Het gebied heeft geen of een zeer beperkte betekenis voor dassen.

Kaart 1 Planten gegevens van de Provincie Noord-Brabant 1998 – 2001. Het plangebied is indicatief aangegeven.
 NB Wegens het ontbreken van een up to date kaartondergrond is het areaal open water niet goed weergegeven. In werkelijkheid loopt het open water vanaf het noorden tot in het plangebied.

Kaart 2 Broedvogels gegevens Provincie Noord-Brabant (als kaart 1).

3.2 Veldonderzoek

Flora

Het plangebied bestaat vooral uit grasland, bermvegetatie en plaatselijk ruigte en struweel. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten waargenomen. Het plangebied is echter niet vlakdekkend bekeken. De flora in het gebied is goed bekend.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn molscholen, sporen van woelmuizen, holen van woelrat in slootoevers en zijn konijnenkeutels aangetroffen. In het plangebied zullen naast de das (zie 3.1) verder algemeen voorkomende soorten zoogdieren kenmerkend voor de verschillende begroeiingstypen voorkomen zoals egel, tweekleurige bosspitsmuis, dwergspitsmuis, huisspitsmuis, wezel, hermelijn, bunzing, aardmuis, veldmuis, dwergmuis, bosmuis. De slootoevers o.a. langs Lavendel vormen geschikt biotoop voor woelrat, de oevers rond Kraaijenbergse Plassen zijn in het plangebied nog kaal. Naarmate de oeverbegroeiing zich ontwikkelt zullen deze plassen meer betekenis hebben voor oeverbewonende soorten als de woelrat. De aardmuis kan plaatselijk voorkomen op vochtige terrein. De overige soorten komen naar verwachting verspreid in het plangebied voor. Vos kan in het plangebied foerageren. Het is niet uitgesloten dat in het plangebied een burcht van vos voorkomt. Ree wordt als gevolg van de ligging tussen snelweg en bebouwde kom niet in het plangebied verwacht.

Het plangebied lijkt verder geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De sloten, lanen en erven vormen geschikte trekroutes en jachtplekken voor soorten als gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De Kraaijenbergse Plassen zijn in potentie geschikt voor watervleermuis en meervleermuis. Boombewonende soorten als watervleermuis hebben verblijfplaatsen in bosgebieden, deze liggen in de regio met name ten zuiden van Beers. Andere boombewonende soorten die in het plangebied kunnen foerageren zijn ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis. In het plangebied zelf ligt geen oud bos. Het is echter niet uitgesloten dat in beplanting incidentele oude bomen met holten staan die betekenis hebben als verblijfplaats voor vleermuizen. De gebouwenbewonende soorten gewone dwergvleermuis en laatvlieger zouden verblijfplaatsen kunnen hebben in de bestaande woonhuizen, boerderijen en schuren.

Amfibieën

De sloten in het plangebied zijn geschikt voor algemeen voorkomende amfibieën als kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker en groene kikker. De betekenis van het plangebied voor kamsalamander lijkt beperkt. Er zijn geen geschikt voortplantingsplaatsen aangetroffen.

Overige beschermde soorten

Voor andere beschermde soorten is in het plangebied geen geschikt habitat aanwezig.

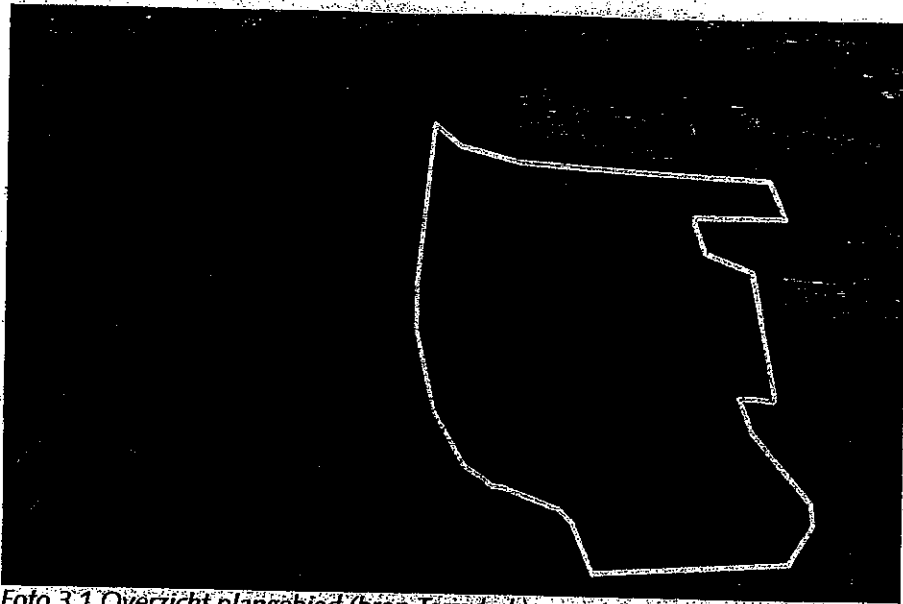

Foto 3.1 Overzicht plangebied (bron Terradesk).

3.3 Effecten van de ingreep

De planvorming van de uitbreiding van Heeswijkse Kampen was ten tijde van het opstellen van dit rapport nog niet uitgewerkt. Het is nog niet bekend in hoeverre maatregelen ten behoeve van beschermde soorten in de planvorming kunnen worden ingepast. Effecten van de ingreep op beschermde soorten zijn dan ook alleen in globale zin aangegeven.

Flora

Met de ingreep kunnen plaatselijk de aanwezige bermenvegetaties verdwijnen en daarmee groeiplaatsen van de beschermde soorten grasklokje en rapunzelklokje.

Zoogdieren

Met grondverzet ten behoeve van de ingreep zullen naar alle waarschijnlijkheid verblijfplaatsen van kleine zoogdieren verloren gaan. Ook kunnen verblijfplaatsen van kleine marterachtigen en konijn verloren gaan en zal leefgebied van haas, egel, en vos kunnen worden aangetast. Het betreft soorten die in ons land en ook in de regio het Land van Cuijk algemeen voorkomen. Met de ingreep zal de gunstige staat van instandhouding van deze soorten in het Land van Cuijk niet worden aangetast.

Het slopen van opstallen en kappen van bomen en houtwallen kan effecten hebben op verblijfplaatsen en jachtroutes van vleermuizen. Aangezien er geen gegevens zijn over het daadwerkelijke voorkomen en het huidige landschapsgebruik van genoemde soorten vleermuizen, is het niet mogelijk een goede inschatting van de effecten te maken.

Wel zal het gebied naar verwachting geschikt kunnen blijven voor gebouwbewonende vleermuizen. Uitbreiding van de bebouwing kan het aantal potentiële verblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuis en laatvlieger doen toenemen. Van belang is in ieder geval het behoud van de bestaande bomenrijen als mogelijke trekroute voor vleermuizen.

Amfibieën

De betekenis van het plangebied voor amfibieën groep is beperkt, er worden alleen algemeen voorkomende soorten verwacht. Deze soorten kunnen zich goed in stedelijk gebied handhaven. Naar verwachting zal ook na de herinrichting voldoende water beschikbaar zijn. Indien de watergangen worden voorzien van natuurvriendelijke oevers zijn als gevolg van de ingreep geen negatieve effecten te verwachten.

Vogels

Als gevolg van de ingreep kan broedgelegenheid verloren gaan. Het open karakter van het gebied zal afnemen waardoor met name weide- en struweelvogels (patrijs, grasmus, blauwborst) in aantallen zullen afnemen. Het aantal soorten van tuinen en stadsparken zal naar verwachting toenemen.

Overige beschermde soorten

Voor andere beschermde soorten is in het plangebied geen geschikt habitat aanwezig. Er zijn derhalve als gevolg van de ingreep geen negatieve effecten te verwachten.

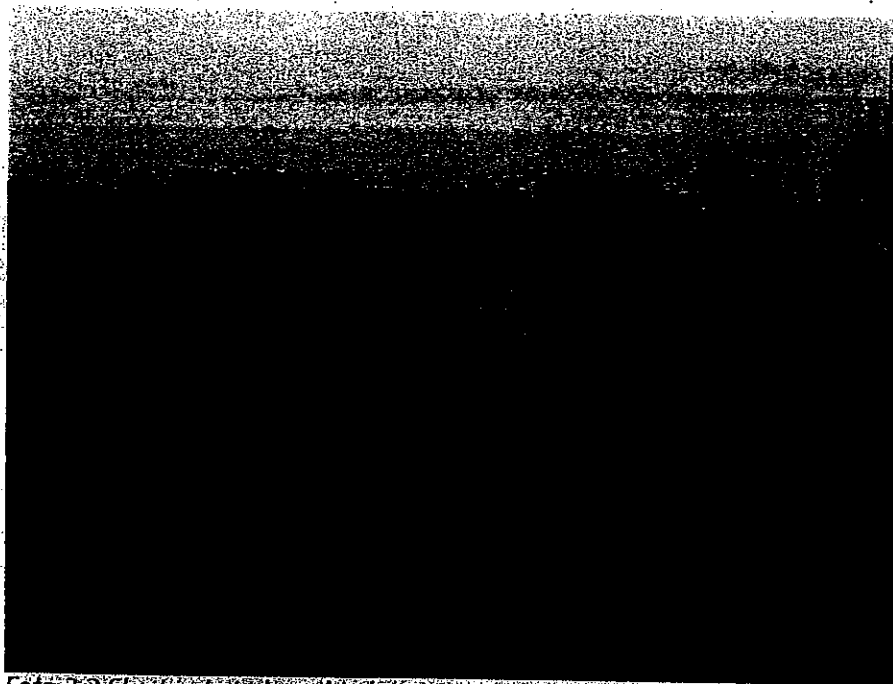

Foto 3.2 Sloot in het plangebied.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Conclusies

Te verwachten effecten van de ingreep

- De voorgenomen ingreep zal leiden tot een beperkt verlies van groeiplaatsen van rapunzelklokje en grasklokje, maar dit heeft geen negatief effect op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten.
- De effecten op vleermuizen zijn niet in te schatten. Er is onvoldoende informatie over het voorkomen van vleermuizen in het plangebied.
- De voorgenomen ingreep zal naar verwachting geen negatief effect hebben op de gunstige staat van instandhouding van andere zoogdieren.
- De voorgenomen ingreep zal naar verwachting geen negatief effect hebben op de gunstige staat van instandhouding van amfibieën.
- De voorgenomen ingreep zal naar verwachting een negatief effect hebben op het voorkomen van weide- en struweelvogels en van overwinterende watervogels.

Overtreding verbodsbepalingen Flora- en faunawet

- Werkzaamheden in het kader van de voorgenomen ingreep kunnen leiden tot beschadiging of vernietiging van groeiplaatsen van beschermde planten soorten rapunzelklokje en grasklokje.
- Werkzaamheden in het kader van de voorgenomen ingreep zullen leiden tot beschadiging of vernietiging van vaste verblijfplaatsen van egel, tweekleurige bosspitsmuis, dwergspitsmuis, huisspitsmuis, wezel, hermelijn, bunzing, aardmuis, veldmuis, dwergmuis, woelrat, bosmuis, haas en konijn.

De bovenstaande verbodsbepalingen zijn van belang in het kader van een ontheffingsaanvraag ex artikel 75 van de Flora- en faunawet.

Ten aanzien van de volgende soorten geldt een vrijstelling voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ingrepen: grasklokje, egel, tweekleurige bosspitsmuis, dwergspitsmuis, huisspitsmuis, wezel, hermelijn, bunzing, aardmuis, veldmuis, dwergmuis, woelrat, bosmuis, haas en konijn. Het aanvragen van een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet wordt voor deze soorten op basis van de bovengenoemde conclusies niet nodig geacht.

Ten aanzien van het rapunzelklokje geldt een vrijstelling voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ingrepen mits gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Anders is het nodig om een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet aan te vragen. Daarbij is het nodig mitigerende en compenserende maatregelen te treffen, zoals genoemd in de aanbevelingen in paragraaf 4.2.

Nader onderzoek

De ingreep kan zowel negatieve als positieve gevolgen hebben voor vleermuizen in het plangebied. Vleermuizen zijn strikt beschermde soorten op grond van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Over de huidige betekenis van het plangebied voor vleermuizen zijn

weinig gegevens beschikbaar. De groene infrastructuur en aanwezige waterpartijen zijn in potentie geschikt als jachtplek en vliegroutes. Bomen en opstallen fungeren wellicht als verblijfplaatsen. Op basis van de beschikbare informatie kan niet worden aangegeven of voor vleermuizen een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet noodzakelijk is, tevens kan een eventuele aanvraag onvoldoende worden onderbouwd. Om meer inzicht te hebben in het effect van de ingreep op vleermuizen en het inpassen van eventuele maatregelen wordt een aanvullend vleermuisonderzoek aanbevolen.

4.2 Aanbevelingen

- In het kader van het aanvragen van een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet voor vernietiging van groeiplaatsen van het rapunzelklokje worden de volgende maatregelen aanbevolen: op groeiplaatsen wordt zaad verzameld en op geschikte locaties uitgezaaid. De bloeiperiode van het rapunzelklokje is juli – augustus. In augustus – september vindt zaadvorming plaats. Vanaf de tweede helft van september kan maaisel worden verzameld en uitgestrooid op nieuwe locaties (veelal bermen) met een vergelijkbare bodem. Een tweede mogelijkheid is op groeiplekken in het voorjaar of najaar de (zaadhoudende) zode af te pluggen en op een nieuwe locatie uit te leggen. De nieuwe locaties worden afhankelijk van de productie tot tweemaal per jaar gemaaid, het maaisel wordt afgevoerd. De eerste maaibeurt vindt plaats in mei-juni, de tweede vanaf september.
- Om meer inzicht te hebben in het effect van de ingreep op vleermuizen en het inpassen van eventuele maatregelen in het kader van een eventuele ontheffingsaanvraag wordt een aanvullend vleermuisonderzoek aanbevolen.
- Aanbevolen wordt huidige groenelementen en watergangen in het bestemmingsplan op te nemen. De watergangen worden voorzien van natuurvriendelijke oevers met een strook opgaande oeverbegroeiing. De infrastructuur van watergangen en opgaande beplanting heeft (in potentie) betekenis voor jagende vleermuizen. Waar mogelijk sluit de structuur aan op de grote open waterpartijen.

5 Literatuur

- Bergmans, W. & A. Zuiderwijk, 1986. Atlas van Nederlandse amfibieën en reptielen en hun bedreiging. Vijfde herpetogeografische verslag. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Broekhuizen, S., Hoekstra, B., V. van Laar, C. Smeenk, & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Broekmeyer, M.E.A., F.G.W.A. Otiburg en F.H. Kistenkas, 2003. Flora- en faunawet, Toepassing van artikel 75 in de praktijk. Alterra, Wageningen.
- Capelle, H.M.P. & A.H.P. Stumpel, 2003. Ecologie op de weegschaal. Alterra, Wageningen.
- Geraeds, R., T. Sijstermans & E. van Veldhuizen, 2003. Integrale dassennota Cuijk "Da's pas leven". Gemeente Cuijk, Cuijk.
- Gittenberger, E., A.W. Janssen, W.J. Kuijper, J.G.J. Kuiper, T. Meijer, G. van der Velde, J.N. de Vries, 1998. De Nederlandse Zoetwatermollusken. Recente en fossiele weekdieren uit zoet en brak water. Nederlandse Fauna 2. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- Huijbregts, H., 2003. Beschermde kevers in Nederland. Nederlandse Faunistische Mededelingen 19-2003, pag. 1-27.
- Janssen, J.A.M. & J.H.J. Schaminée, 2004. Europese Natuur in Nederland. Soorten van de Habitatrichtlijn. KNNV Uitgeverij Utrecht.
- Janssen, S., 2003. Dagvlinders (lepidoptera) in de periode 2000-2002. In: Waarnemingenverslag dagvlinders, libellen en sprinkhanen 2003, EIS-Nederland, de Vlinderstichting en Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, Leiden.
- Kalkman, V., R. Ketelaar & M. van der Weide, 2003. Libellen (Odonata) in de periode 2000-2002. In: Waarnemingenverslag dagvlinders, libellen en sprinkhanen 2003, EIS-Nederland, de Vlinderstichting en Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, Leiden.
- Kapteyn, K., 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co Uitgevers en Importeurs bv, Haarlem / Provincie Noord-Holland, Haarlem.
- Kleukers, R., 2003. Sprinkhanen en krekels in de periode 1996-2002. In : Waarnemingenverslag dagvlinders, libellen en sprinkhanen 2003, EIS-Nederland, de Vlinderstichting en Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, Leiden.
- Kleukers, R., E. van Nieuwkerken, B. Odé, L. Willemse & W. van Wingerden, 1997. De Sprinkhanen en krekels van Nederland (Orthoptera). Nederlandse Fauna 1. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- Limpens, H., K. Mosterd & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting uitgeverij van de Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Mennema, J., A.J. Quené-Boterbrood & C.L. Plate, 1985. Atlas van de Nederlandse Flora. Deel 2. Zeldzame en vrij zeldzame planten. Uitgeverij Kosmos Amsterdam.
- Meijden, R. van der, 1990. Heukels' Flora van Nederland. Wolters-Noordhoff, Groningen.
- Meijden, R. van der, B. Odé, C.L.G. Groen, J.-P.M. Witte & D. Bal, 2000. Bedreigde en kwetsbare vaatplanten in Nederland. Basisrapport met voorstel voor de Rode Lijst. Gorteria 26-4: 85-208.

- Nie, H.W. de, 1997. Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen (2e herziene druk). Media Publishing, Doetinchem.
- Provinciale Staten van Noord-Brabant, 2002. Streekplan Noord-Brabant 2002 'Brabant in Balans'. Provincie Noord-Brabant.
- RAVON, 1999. Jaarverslag 1998. Reptielen, amfibieën en vissen, nr. 6. Jaargang 2, nr. 3, pag. 60-75.
- RAVON, 2001. Jaarverslag 2000. Reptielen, amfibieën en vissen, nr. 12. Jaargang 4, nr. 3, pag. 60-77.
- RAVON, 2003. Jaarverslag 2001. Reptielen, amfibieën en vissen, nr. 15. Jaargang 5, nr. 3, pag. 46-64.
- RAVON, 2004. Jaarverslag 2002. Reptielen, amfibieën en vissen, nr. 17. Jaargang 6, nr. 2, pag. 32-48.
- Roos, R., R. Bekker & J. 't Hart, 2000. het milieu van de natuur (derde herziene druk). Stichting Natuur en Milieu, Utrecht.
- SOVON, 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels. Nederlands Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Study-Nederland.
- Stortelder, A.H.F., J.H.J. Schaminée & P.W.F.M. Hommel, 1999. De vegetatie van Nederland. Deel 5. Plantengemeenschappen van ruigten, struwelen en bossen. Opulus Press, Uppsala, Leiden.
- Tax, M.H., 1989. Atlas van de Nederlandse dagvlinders. Vlinderstichting, Wageningen.

Bijlage overzicht beschikbare informatie Natuurloket

Tabel 1. Rapportage Natuurloket voor kilometerhok x:186 / y:417 (FF = Flora- en faunawet; H/V = Habitatrichtlijn / Vogelrichtlijn; RL = Rode lijst).

Soortgroep	FF	H/V	RL	Volledigheid	Actualiteit
Vaatplanten	1	-	4	goed	1990-2001
Mossen	-	-	-	niet onderzocht	1980-2003
Korstmossen	-	-	-	niet onderzocht	1980-2003
Paddenstoelen	-	-	-	niet onderzocht	1975-2003
Zoogdieren	-	-	-	niet onderzocht	1990-2003
Broedvogels	45	-	2	goed	1990-2002
Watervogels	59	-	-	redelijk	1991-2002
Reptielen	-	-	-	niet onderzocht	1985-2003
Amfibieën	-	-	-	niet onderzocht	1985-2003
Vissen	-	-	-	niet onderzocht	1985-2003
Dagvlinders	-	-	-	niet onderzocht	1992-2003
Nachtvlinders	-	-	-	niet onderzocht	1980-2003
Libellen	-	-	-	niet onderzocht	1990-2003
Sprinkhanen	-	-	-	niet onderzocht	1990-2003
Overige ongewervelden	-	-	-	niet onderzocht	1990-2003

Tabel 2. Rapportage Natuurloket voor kilometerhok x:187 / y:417 (FF = Flora- en faunawet; H/V = Habitatrichtlijn / Vogelrichtlijn; RL = Rode lijst).

Soortgroep	FF	H/V	RL	Volledigheid	Actualiteit
Vaatplanten	1	-	2	goed	1990-2001
Mossen	-	-	-	niet onderzocht	1980-2003
Korstmossen	-	-	-	niet onderzocht	1980-2003
Paddenstoelen	-	-	-	niet onderzocht	1975-2003
Zoogdieren	-	-	-	niet onderzocht	1990-2003
Broedvogels	33	-	2	goed	1990-2002
Watervogels	59	-	-	redelijk	1991-2002
Reptielen	-	-	-	niet onderzocht	1985-2003
Amfibieën	6	2	1	goed	1985-2003
Vissen	-	-	-	niet onderzocht	1985-2003
Dagvlinders	-	-	-	niet onderzocht	1992-2003
Nachtvlinders	-	-	-	niet onderzocht	1980-2003
Libellen	-	-	-	niet onderzocht	1990-2003
Sprinkhanen	-	-	-	niet onderzocht	1990-2003
Overige ongewervelden	-	-	-	niet onderzocht	1990-2003

Tabel 3. Rapportage Natuurloket voor kilometerhok x:186 / y:416 (FF = Flora- en faunawet; H/V = Habitatrichtlijn / Vogelrichtlijn; RL = Rode lijst).

Soortgroep	FF	H/V	RL	Volledigheid	Actualiteit
Vaatplanten	3	-	4	goed	1990-2001
Mossen	-	-	-	niet onderzocht	1980-2003
Korstmossen	-	-	-	niet onderzocht	1980-2003
Paddenstoelen	-	-	-	niet onderzocht	1975-2003
Zoogdieren	1	-	-	slecht	1990-2003
Broedvogels	-	-	-	niet onderzocht	1990-2002
Watervogels	59	-	-	redelijk	1991-2002
Reptielen	-	-	-	niet onderzocht	1985-2003
Amfibieën	3	-	-	matig	1985-2003
Vissen	-	-	-	niet onderzocht	1985-2003
Dagvlinders	-	-	-	niet onderzocht	1992-2003
Nachtvlinders	-	-	-	niet onderzocht	1980-2003
Libellen	-	-	-	niet onderzocht	1990-2003
Sprinkhanen	-	-	-	niet onderzocht	1990-2003
Overige ongewervelden	-	-	-	niet onderzocht	1990-2003